30/10/2024

Четири године од упокојења Митрополита Амфилохија

Прије четири године, на данашњи дан, 30. октобра 2020. године, уочи празника Светог Петра Цетињског, у 8:20 часова, у Клиничком центру Црне Горе, послије примања Свете тајне причешћа, упокојио се у Господу Високопреосвећени Архиепископ цетињски Митрополит црногорско-приморски и Егзарх Светога трона пећкога г. Амфилохије (Радовић).

Сахрањен је 1. новембра у крипти Саборног храма Христовог васкрсења у Подгорици. По његовој жељи у гробницу је насута земља из родне Мораче, а ковчег посут земљом са Косова и Метохије – Газиместана и Призрена – и из Јасеновца.

Од петка 30. октобра, када су његови земни остаци са пуно емоција испраћени од стране медицинских радника из Клиничког центра Црне Горе, до недјеље 1. новембра, десетине хиљада вјерних се опраштало у молитвеном ходу од свог духовног оца, који је тридесет година био на трону Светог Петра Цетињског. Вјерници су помијешаних осјећања – туге због

физичкога одласка и радости због новог молитвеника и заступника пред престолом Свевишњега – прилазили у молитвеној тишини одру блаженопочившег Митрополита у Цетињском манастиру и у Саборном храму Христовог васкрсења у Подгорици, узимајући последњи благослов и узносећи молитве за свог вољеног владику.

Свог Ђеда на пут у живот вјечни вјерни народ је испратио са великим поштовањем у тродневој литији око његовог одра, а ковчег са земним остацима дуж цијелог пута од Цетиња до Подгорице је дочекивао на кољенима, онако како је само у новије вријеме, 1996. године, дочекао мошти Светог Василија Острошког током његовог похода Херцеговини и Никшићу.

Својом бесједом на дан увођења у Трон цетињских митрополита, 30. децембра 1990. године у Цетињском манастиру, Митрополит Амфилохије је предочио све оно што ће наредних тридесет година бити његова мисија, а он достојан свога звања и призвања.

“Ево, и у ове наше дане, у ово вријеме када је по пјеснику, а моме претходнику, луди вјетар хтио поново да угаси – свету лампу, Цетињска митрополија је наставила да буде, иако можда у најтежим условима у својој историји, чуварка и носилац те непролазне свјетлости и светиње... Оно што је потребно сваком народу и свакој земљи, то је да – вјечна свјетлост засија, да се љубав зацари, да истина Божја обасја људске умове и људска срца, да братске ране зацијеле праштањем и узајамним мирењем. Нарочито је то потребно мојој браћи Црногорцима, јер нигдје се није толико зла испртило... Много је и притајене мржње, из тог и таквог братоубиства рођене и проливене братске крви – ране наопаке, бремените новим омразама, диобама и непочинствима...

Не говорим све ово освете ради, јер освета је моја, говори Господ, већ – освећења ради свих нас, мирењем и узајамним праштањем. Освета значи умножење зла, а ја позивам на братско праштање и братско мирење, умножењем добра и братољубља. Призивам на то оне који ме чују и оне који ме не чују, и то ћу чинити до последњег мога даха. Крајње је вријеме да брат пољуби ране брата свога!

Мој претходник, велики пјесник, Владика Раде, испуштајући своју душу на страмцу свога светога стрица Петра I, изговорио је своје посљедње ријечи: Света Тројице и Мајко Божја, предајем Ти у аманет Црну Гору! Пресветој Тројици, Богу нашем, тросунчаној свјетлости Тројединога Бога љубави, и ја предајем у аманет и под окриље свакога Црногорца и свакога нашег

саплеменика, у ма којем дијелу српских земаља живио, и сваког човјека на земљи рођенога! Са молитвом, да свјетлост Свете Тројице обасја сваког човјека који се рађа и на свијет долази; да Љубав вјечна искоријени мржњу из људских срдаца, да се Божји мир у људе усели и зацари у свим свјетовима, у вјекове вјекова. Амин!”

Као и у својој првој бесједи са трона цетињских митрополита, 30. децембра 1990. године, тако и у своме последњем јавном обраћању 9. октобра 2020. године из Клиничког центра, Митрополит је позвао на љубав, братољубље и богољубље и подсјетио на скрнављење ловћенске светиње, као и на проклетство које је оставио Свети Петар Други Ловћенски Тајновидац: Проклети били ако ме не сахраните у овој цркви коју сам ја овдје саградио:

“Митрополит црногорско-приморски, носећи свој крст, дужан је да скине то проклетство са Црне Горе, да се исцијелимо од тог духа окупаторског који је завладао од времена окупације Аустроугарске, да би се зацарио Дух Божији, Дух слободе, Дух Христовог васкрсења… То је оно чега је свједочанство било и треба да остане Црква Светог Петра на Ловћену. Прослављајући Бога живога, прослављајући Црну Гору и овај народ овдје који се вратио Богу и Цркви Божијој послије осамдесетогодишњега лутања њивама глади и безбожништва, њивама братоубилаштва и богоубилаштва, вријеме је да се поново вратимо Богу и кроз Бога да се вратимо једни другима, а враћајући се Богу и једни другима, враћамо се, ако Бог да, и оним светињама које су уградили преци наши у нас и у наше историјско биће. У то име благослов Божији свима, на многаја и многаја благаја љета!”

Опраштајући се на сахрани од свог пријатеља Митрополита Амфилохија, академик Матија Бећковић је казао да је Митрополит Амфилохије гоњен безумно од првог па до последњег дана и да је тако исписано његово житије: “Кад је хиротонисан на Цетињу, ја сам му рекао ако жели бити свет, нема бољег места ни земље за такву прилику и улогу. Кажу да Бог свакога држи на земљи док уради оно због чега се родио. То је потврдио својим животом и Митрополит Амфилохије. Господ га је позвао у прави час, баш кад је требало. Позвао га је на небо где ће сам моћи више да учини за свој народ и своју Цркву, него да је остао на земљи, где је учинио све због чега се родио. Препорођена Црна Гора почиње од А. Зато смрт никоме није пала лакше него њему, зато је на одру овако блажен и спокојан. Зато ми плачемо, а он и Небо се радују.”

О Митрополитовој праведној кончини јеромонах Јустин Мреновић, који је био уз Митрополитову болничку постељу последњих дана његовог овоземаљског

живота, свеједочи: “Дошло је време да Митрополит почине од трудова својих и Господ је решио да каже своме слузи: Добар си рат ратовао, трку си завршио, веру си сачувао, уђи у радост господара свога. Упокојио се, а да нисмо знали кад, иако смо га пажљиво гледали. Нити је било уздаха, нити је било грча на лицу, макар неки од мишића или живаца да му се померио, нити оног самртног ропца, ништа под милим Богом. Само је одлепршао као птичица ка Господу.

ВЕЧИТЕ ЛИТИЈЕ

Од оне велике сахране митрополита Амфило-хија у Подгорици, кад је починуо у крипти Храма који је подигао Христовом васкрсењу, многи су људи сањали Литије. Најпре се сазнало за једног дечака са Златице покрај Подгорице. Остала је легенда да је име Златици дао Све-ти Сава, кад је угледао поље пшенице: „Како се злати ова шеница, ова златица“ – памти прича да је светитељ рекао. Пробудио се тај дечак, и пред одлазак у школу ис-причао сан: Прилази велика литија, много народа, деце и свештеника, застава и икона – сви пољу и право к њиховој кући, а отац изнео ракију, мајка погачу, да их дочека… Па један радник Агро-комбината, па студент, па још многи. Сви песници!

У сваком сну, пред сваком литијом, владика Амфи-лохије, са златном митром, у златној одежди, са златним жезлом. Неко чује Горски вијенац, неко Боже правде, неко Онамо, намо. Сви знају све песме и сви певају. Кад одјекну звона, пробуди се, свако, осмехнут.

Сад по земљи, сад по небу, тече велика и непрекидна Литија православне вере и Црне Горе.

Драган Лакићевић, Штап митрополита Амфилохија

mitropolija.com